

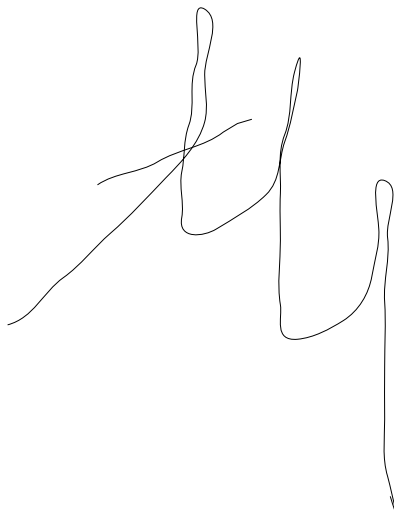
Анджей Макхаузер

Оповідання

Службовий девайс

Мимолет - 2013

Величезна подяка тобі, мій читач.
Ким би ти не був!

*Моя щира дяка всім, хто допомагав писати, своїми ідеями,
правками та невідмовною допомогою.*

Зміст

1. Оповідання “Службовий девайс”	7
2. Новела “4 дні з життя соціопата”	56

Слово автору!

Я ніколи не був прихильником галасливих вступів та фраз на зразок “А чого люди пишуть книжки?”, але наразі не можу обійти стороною це питання. Отже, шановні добродії, нащо люди пишуть книги?

Із питання випливає кілька очевидних варіантів: у них є ручка/олівець/фломастер, якими вони пишуть. Ця відповідь є не дуже адекватною, хоча мушу вас попередити, що смак фломастерів приблизно однаковий.

З іншого боку згадується анекдот про мешканця Чукотки, який не вважає себе читачем. Ця комічна ситуація може описувати й певну категорію сучасного письменницького світу.

Я ж відношу себе до категорії тих людей, котрі люблять читати та писати, отримувати насолоду та намагатися надати її іншим.

Скажу чесно, ця книжка — перший серйозний проект, який я довів до кінця, а в ньому не було усілякої нісенітничі, якою я наповнював листи формату А4 в далекому дитинстві.

Ця книжка — перший виклик для мене, як автора, який по суті є й блоггером, але зараз ми не про це. Світ оповідання схожий на наш світ, частиною якого він є. Цей світ поєднався із містифікаціями з перших сторінок книги.

Кажуть, що треба пережити першу главу, переварити її. Щось у цьому є. Я теж не знав як відноситись до персонажів з перших сторінок. Починаючи з наступних глав, я вже знав приблизні дії, фрази та вчинки героїв та злодіїв. Сподіваюся, що вийшло не дуже сумбурно. Особливо, коли згадуються певні роботи, які вплинули на написання та розвиток подій твору, який спочатку мав бути новелою.

Сподіваюсь також, що це творіння не викличе масове занепокоєння та біг із вилами за автором. Попереджаю та наголошую, що будь-які збіги з реальними людьми, їх адресами, подіями в їхньому житті є випадковими та лише уявою автора, тому не слід шукати аналогій з оточенням, політикою чи прогнозами погоди.

Чимось автор хотів передати манеру написання шедеврів Дугласа Адамса, автора безсмертної епопеї “Автостопом по Галактиці” та не менш безсмертного творіння про чудернацького детектива Дірка Джентлі.

Насолоджуйтесь літературою, українською мовою та життям. Пам’ятайте: щоб не сталося, воно дається нам не для того, щоб швидко вийти.

Завжди Ваш, Анджей Макхаузер

Київ, 2012-2013

Ох, людоньки, як же я не люблю спізнюватись! Особливо — на співбесіду, від якої може залежати багато чого у житті. Нова робота. Можливо, що я там знайду собі кохання. А може й ні. Головне — це встигнути. Бісова маршрутка!

Бісовість маршрутки полягала в тому, що вона вже годину не могла проїхати про проспекту Перемоги. Здається, що цілу вічність переді мною майорить Центральний Палац Урочистих Подій. Тіпає від цього, знаєте? Дівчину знайти — нормальне діло, але одягати кільце... Ні, панове, це зайве. Поки що. Я їхав та їхав. Зупинка! Швидше буде пішки.

Проспект Перемоги ще й досі стояв, машини не рухались, приємно йти ось так. За десять хвилин я дійшов до площі Перемоги, Біля “України”, відомого універмагу, висів трохи дивний плакат. На ньому була зображена дівчина, яка дивилася, як мені здалося (розумний маркетинговий хід), саме на мене. Брюнетка, зелені очі, тендітні та оголені плечі. Вона виставила вперед ліву руку, немов спиняючи мене. Задивився я на неї. Отямився, коли почув крик у свій бік:

- Агов, інтелігент херов! Що стоїш, вали з дороги, йолоп! - водій Копійки явно нервував.

Перейшов дорогу та знову подивився на плакат. Дивно, на ньому тепер була реклама відомої кави. А цей плакат

не схожий на ті, що крутять кілька реклам водночас. Дивно. Для достовірності я почекав трохи — нічого. Дійсно, дуже дивно. Але не час думати про глюки, у мене за півгодини співбесіда. Жилинська. Довга вулиця, любив я по ній гуляти. А тепер я тут міг працювати. Справа вокзал, але мені трохи далі. І ось я прийшов. Мені в двори, але це нічого. Чим далі від вулиці — тим краще.

А на мене чекали. Високий, трохи гладкий чоловік. На вигляд йому років 40 та його усе влаштовує.

- Вітаю Вас, Ігорє Семеновичу, - від-рекомендувався він. - Я — Земій Тимофійович, я Вам дзвонив позавчора.
- Доброго дня, - відповів я та потиснув руку Земію. Ох, ну й ім'я.

Він дійсно телефонував, але номер здався трохи дивним, певно, що корпоративні приколи, не дуже я розуміюся на цьому, моя парафія — це фінансові питання, про що свідчить татуювання, яке я сп'яну зробив після перегляду шедевральної “Траси 60”. На правому плечі було написано “ТАК2BNK”. Але це буде невеличкою таємницею, хтозна як віднесеться начальник до цього.

Ми пройшли по довгому коридору. Спинитись нас змусили залізні двері. Куди вони ведуть та що за ними ховається - я не знав. Просто двері. Скільки дверей було відчинено попри здорового глузду, скільки

дверей чекало на нас попереду? Двері відчинилися та відкрили простір для нових кроків. Кроків аж до самісінького низу, так здавалося на перший погляд.

Люблю рахувати сходи, коли йду по них. Одна, дві, сім, дванадцять. На двадцять другій сходинці Земій, який був попереду на кілька кроків, спинився. Він повернувся до мене та сказав: “Прийшли, далі дороги нема, ремонт, самі розумієте.” Я зрозумів та вирішив зайти у кімнату, в яку він мене люб’язно запросив.

Не міг я уявити, що під землею може бути стільки місця, що навіть Ботанічний Сад імені Фоміна би вліз, залишивши місце кільком невеличким скверам. Шикарні сходи, оздоблені золотом, високі стелі із прекрасними люстрами, просто очей не відвести. Дивно, що крізь величезні вікна можна було побачити яскраве сонце, я точно знав, що ми спустилися глибоко донизу. Але мені слід було йти за Земієм. Він мене привів до свого кабінету.

Не кабінет, а казка. Великий стіл, певно, із дорогоцінного дерева. Шафа, у якій можна й жирафу зі слоном сховати та велике вікно. Скориставшись нагодою, я пройшовся по килиму, ціну якого уявити не тільки важко, а й лячно. Подивився у вікно. Переді мною відкрився панорамний вигляд Києва, міста-героя. Я одразу пізнав це місце. Саме тут я вийшов із маршрутки, так, це проспект Перемоги. Але як це можливо?

- Цікавий краєвид? А здогадайтесь, що це за будівля, - я й не помітив, як до мене підійшов господар цього кабінету.
- Як ми тут опинились? Ми ж спустилися під землю? - спитав я.
- Шановний мій, Ігоре, іноді щоб піднятися, треба пройти крізь такі надра, що краще й не згадувати про них.
- То де ми зараз?
- Сорок другий поверх, символічне число для багатьох людей. Міністерство транспорту.
- Транспорту? - запитав я, точно знаючи, що в ній менше 30 поверхів. - Але як? Як фірма пов'язана з Міністерством транспорту? На сайті написано, що ви займаєтесь перевезеннями вантажу, міністерська програма чи що?
- А хто сказав, що ми пов'язані з цими транспортними бюрократами? - Земія, здається, зачепило моє питання.
- Ну як, Ви ж самі тільки що сказали.
- Я сказав, що ми в будівлі, а не в Міністерстві, - промовив співрозмовник. - Вам краще сісти, Ігоре.

Я вирішив, що треба послухатись поради та знайшов себе у затишному кріслі. Земій теж сів, нахилився вперед та сказав:

- Ми довго стежили за Вами, і зараз настав час сказати дещо дуже важливе. Ви знаходитесь у Міністерстві Астрального Зв'язку.
- Ем, Ви жартуєте, так? - відповів я із недовірою. Це ж треба, Астрал і все таке.

Чоловік навпроти на це посміхнувся, встав та підійшов до шафи. Натиснув на голову лева на дверях, я її не одразу помітив, та зайшов всередину. Через секунду Земій знову увійшов але через вхідні двері.

Ну як же так? Він думає, що я куплюся на цей старий жарт із братами-близнюками? Із цими думками я підхопився та у кілька кроків підбіг до шафи. Краще б я цього не робив. За шафою була стіна. Я помацав кожную цеглину — вони були справжні. Отямився я, почувши за спиною знайомий голос:

- Сідайте, я все ще раз поясню.

Я сів, а Земій пояснив. Він розказав про те, що шафа — це й не шафа, а портал. Через неї він може спокійно виходити в Астрал, може пересуватися будь-куди та дуже швидко. Він розповів ще багато чого та спитав мене:

- Ви все ще хочете у нас працювати, Ігоре? Тільки от з фінансами Вам треба буде зачекати. У нас тут діє випробувальний термін. Ми дамо все те, що тільки треба, а через місяць почнеться найцікавіше.

Трошки повагавшись, я вирішив погодитись, про що і сказав цьому гладкому пану. Тоді він дістав папірець та простягнув його мені. На папірці було кілька речень про те, що я погоджуюсь нікому не казати про цю роботу, не задавати зайвих питань та не користуватись Астралом у випробувальний термін.

Я поставив підпис. Думав, що Земій попросить ще краплю крові, але цього не сталося. Він тільки посміхнувся та дістав пакет. Жестом попросив сісти (я й не помітив, як знову встав). Певно, нам було ще про що потеревенити.

Він дістав телефон. Дивно, такої марки та моделі я ніколи раніше не бачив. На вигляд — звичайна мобілка, яких була ціла купа років п'ять тому. Звичайний блок, 12 клавіш набору, клавіша виклику та клавіша відбою, яка слугувала ще й клавішею для вимкнення та увімкнення девайсу та 2 софт-клавіши. Звичайна Nokia, Siemens чи Samsung, яких були сотні. Але на цьому телефоні не було таких знайомих написів, замість того над дисплеєм виднівся червоний напис: "TrioTre".

- Що це за фірма, корпоративно-астральний виробник? - спитав я, посміхаючись.
- Щось у цьому роді, Китай. Тримайте. В телефон вмонтована картка оператора, його розібрати неможливо. Якщо треба — ззаду є клавіша для перезавантаження.

- Ага, ясно. Дякую. Що-небудь ще?
- Так, тримайте Ваш гонорар за згоду. Тут дві тисячі гривень, - сказав Земій просуваючи купку грошей по столу.
- Дякую, а що було б, якби я не погодився?
- Цього б не сталося, інакше я б і не дзвонив.
- Так Ви бачите майбутнє? - здивувався я.
- Хто Вам про це сказав, звичайно ні.

Щось я нічого не розумію, але нехай, з цим можна розібратися й потім. Попрощавшись із начальником, я вирішив покинути приміщення.

- До речі, файне тату, - сказав Земій та посміхнувся. - Та й фільм — теж.

* * *

Я сидів у маленькому кафе біля Майдану, де знаходився вихід з Міністерства. Звичайно ж, коли у тебе є Астрал, то можна заходити і виходити скрізь. Мене це вже не здивувало. Не здивував і невисокий та сивий чоловік, який назвав себе Михайлом. Він мене провів до виходу та побажав вдалого дня. Приємна людина, нічого не скажеш.

Я замовив каву та омлет з двох яєць. У цей час дістав телефон. Дивно, у ньому нема ніяких роз'ємів для зарядки чи навушників. Затиснувши червону клавішу, я почав читати написи на екрані.

“Trick or Treat з гордістю представляє вдосконалену модель свого телефону, захищену від води та холоду. TrioTre 2 — нова епоха спілкування між двома та більше світами. Дякуємо за Ваш вибір, Ігоре”.

Що це, черговий жарт чи чергове астральне привітання? Питання та ще раз питання. Я зайшов в меню та нічого цікавого не побачив, все як й у всіх. Але тут надійшло повідомлення. “Наберіть *535# та натисніть клавішу виклику для доступу до головного меню”. Ну що, я набрав, людська цікавість не може знати адекватних кордонів. На екрані з’явився напис: “Текстова функція наразі не працює, дзвоніть нам за номером 535”. Мені нічого не залишалось, як набрати цей номер.

Що ви відчуваєте, коли набираєте незнайомий номер? Занепокоєння, збудження, а може тривогу? Я ж відчував надзвичайне зацікавлення. Коли заспокійлива музика грала в моєму усі, я дивився на вулицю крізь вікно. І знову я побачив ту брюнетку! Тепер вона затискала вуха та стояла із заляканими очима.

— Доброго дня. Для того, щоб обрати українську мову, натисніть “1”

Інтуїтивно я знайшов клавішу та натиснув одиничку. Тут же заграла голосна музика та я випустив телефон з рук. Він впав на підлогу. Я його підняв та знову глянув у вікно. Дівчини, як це не дивно, не було. Тут же я згадав про телефон, але б краще я цього не робив. Мелодійний голос сказав наступне:

“Для того, щоб знайти сьогодні ввечері дівчину, натисніть один, для того, щоб виграти в лотерею — натисніть два, для отримання спадщини — натисніть три, для виклику дощу — натисніть чотири, для термінової насолоди — натисніть п’ять. Інші види та послуги — натисніть шість, а для того, щоб дізнатися таємницю буття та відповідь на головне питання — читайте Дугласа Адамса. Якщо жоден з варіантів не підійшов, для з’єднання з оператором натисніть нуль”.

Що це у біса таке? Знову ці жарти, привіт від Астралу, хай йому грець! Посміхнувшись, я натиснув на одиничку.

“Дякуємо, Ігоре. Ваше замовлення отримано, про його виконання Вам повідомлять додатково.”

Тут до мене підійшов офіціант та спитав, в чи не готовий я заплатити за їжу.

- А що, треба? - я повернувся у світ не одразу. Офіціант це помітив.
- Так, звичайно, - посміхнувся він. - За все треба платити.

“За все треба платити”. Ех, ця фраза як залізним кайлом впилася мені в голову, і не даремно. Оплативши обід та давши декілька гривень офіціанту, я вийшов з кафе та пішов у напрямку дому. До нього далеко, живу аж на Салютній, гарний спосіб розім’яти ноги. Можна поїхати на метро, сівши на Хрещатику, буде без пересадок, але я вирішив зробити інакше. Було нудно, вирішив зробити великий крок. Заскочити до однокурсника колишнього, він працює на Володимирській вулиці. Потеревенимо, сяду на фунікулер, потім пішки дійду до Контрактової, з якої йде пряма маршрутка додому. Для цього у мене є особистий телефон, який я дістав з кишені та набрав знайомий номер Петра, свого приятеля.

Дійшов до роботи Петра швидко, на диво швидко. Він був на місці та погодився побазікати. Вийшов той самий Петро, яким я його звик бачити. Водночас і охайно одягнений, і доволі неохайний. Борода охоплювала його обличчя шкіряними пазурами, волосся здибилось та заплуталось.

- Агов, Ігорочку, привіт.
- Привіт, Петрику, як ся маєш?
- Потихеньку, тіпаюсь тут. Хочу щось нове знайти, може знаєш чого? - запитав Петро.

Я хотів було сказати про свою роботу, але згадав контракт, який я підписав. Звичайно, що чорнила — не кров, але не хотілося свою кров перетворити на чорнила. Тому я похитав головою. Ми ще трохи побалакали та я пішов на фунікулер.

Знайшовши місце в вагоні, я почав дивитися у вікно. Нічого цікавого, що у нас всередині? Чоловік років 30 читав газету, ззаду була реклама, на якій я знову впізнав свою знайому незнайомку. Тепер вона тримала сірник у лівій руці, а двома пальцями правої руки затиснула голівку сірника. Знову якийсь знак, чи що? Знову питання, відповідь на яке я не мав. І знову мені ламати голову над ним.

Поштова площа. Звідусіль відправляються п'яні школярі та студенти у круїз із нагоди закінчення мороки з навчанням, саме тут дуже дорогі готелі, саме звідси я почав відлік своїх кроків до Контрактової

площі.

Я йшов та думав про свою незнайомку. Кажуть, що думки — матеріальні. Вони мають рацію. Випадково я налетів на людину, що йшла переді мною. Певно, що це була жінка, або ж навіть дівчина. Вона впустила планшет, який несла в руках. Падаючи на тротуар, він розбився. Неприємна ситуація вийшла. Я почав просити пробачення та пообіцяв купити новий, можливо, навіть і кращий, але дівчина посміхнулася та сказала, що так навіть і краще, а нам ліпше піти попиту кави деінде.

Я глянув на неї та зомлів. Так і стояв з відкритим ротом. Переді мною була та сама незнайомка, яка постійно переслідувала мене в думках та на плакатах, та сама незнайомка, яку я шукав. Невже це правда і телефон працює? Та ну, такого бути не може, це все просто дивовижний збіг обставин.

* * *

Ми сиділи та балакали. Звали її Катя, дизайнер інтер'єрів в одній маленькій фірмі. Я сказав, що фінансист та шукаю постійну роботу, ліпшу за нинішню, яку мені надали в державній установі. Я їй хотів розповісти і про Земія, і про Астрал, навіть попри контракту, але втримався. Все ж, ще буде час та місце.

— Дякую за чудовий день, Ігоре, - сказала Катя. - Я

обов'язково з тобою зв'яжуся. До зустрічі.

- Цілую, - я допоміг їй одягтися та проводив її до метро. Їй тепер їхати на Позняки, а мені — на Салютну.

Маршрутка була вільна майже весь маршрут, дивно для такого часу. Ні тобі пенсіонерів з ринку, ні п'яної молоді різних поколінь, все нормально. Та й доїхала вона доволі швидко, заторів теж не було. Всюди був зелений колір, так як і для мене у житті. Хоча один колір блимав між жовтим та червоним.

Я не одразу зрозумів де джерело цього світла, аж доки не побачив вікна своєї квартири. Вона палала, все, що тільки можна, все горіло. Все моє колишнє життя, мої речі, техніка, документи та гроші. Все пропало в одну мить. Німими пальцями я набирав номер Петра, він точно допоможе. Так, за все в житті треба платити.

Отже, це сталося. Я втратив хату. Звичайно, що Петро з легкістю впустить мене до себе. Він дуже гарна та доброзичлива людина. Якось я загубив гаманець, а він мені позичив, а ні, навіть подарував грошей до заробітної плати. Та й я йому часто допомагаю. Адже ми друзі, були друзями усе життя. Свідоме життя.

Але зараз мова йде не про те, мені терміново потрібна хата, потрібен дах над головою. Свій, не чужий. Доки ще не відома причина пожежі. Шкода, що все майно було не застраховане, але держава пообіцяла мені компенсувати збитки, а сподіватися на наших політиків марно.

Ми як раз допивали пляшку коньяку, коли мені надійшло повідомлення на телефон. Я почав шукати телефон в кишені, але там були тільки ключі, вже непотрібні зараз. Я вирішив не заходити всередину, благо, що паспорт все ж був зі мною, все інше — втрачено. Майже без грошей під відкритим небом — така моя доля. Проте я знайшов Катю.

Оскільки в одних кишенях не було телефону, слід було його шукати в інших своїх кишенях. Петро, звичайно, мій друг, але йому навряд чи сподобається, якщо я буду ритися в його кишенях. Тому я підійшов до куртки, в якій дістав телефон. Повідомлення на ньому не було, тому я здогадався перевірити інший, службовий.

Так і є! Два вхідних повідомлення. Я натиснув на клавішу та почав читати. Ох, краще б я цього не робив, чесно кажу. Повідомлення було таким: “Замовлення №1565 готове, про його виконання Вам буде повідомлено додатково, “ - це було у першому конверті, друге повідомлення було обрізане, це мене й збентежило. “Замовлення №1565 готово, ціна замовлення складає [...]” Оце тобі на, яка ж ціна, може її зняли з рахунку, або ж з самого телефону? Не знаю. Око зачепило час другого повідомлення. Я прикинув собі, що саме в цей момент йшов у напрямку Контрактової. Тобто, зустріч із Катею була не випадковою, тобто це все — подарунки Астралу? Знов щось дивне.

Я не почув, як мене кликали з кухні. Петруган вже розлив коньяк по чарках та чекав на мене зі скибочкою сиру. На столі перед ним лежав солоний огірок. Я посміхнувся та сів за стіл. Зараз можна випити та забутись, а завтра, після сну, вже й подумати над дивними повідомленнями та ціною, яку я заплатив.

Я лежав на дивані та довго не міг заснути. Дістав телефон, який Земій Тимофійович мені дав сьогодні. Звичайне меню, нічого особливого. Тут тобі й “Повідомлення”, і “Контакти”, і “Налаштування”. Не сильно й подумавши, я знову набрав номер 535 та почав слухати. Цікаво, що голосове привітання змінилося:

“Вітаємо Вас у голосовому меню. Для того, щоб одружитись — натисніть 1, для того, щоб отримати

спадок від дядька з Албанії — натисніть 2, для того, щоб отримати гроші у лотереї на покупку нової квартири — натисніть 3, інше — натисніть 9, для з'єднання з оператором — натисніть 0”.

Ні-ні, друзі. Якось мені не хотілося спілкуватися з операторами, де й ким би вони не були, а може й чим. Мене навіть не збентежив факт, що голосове меню дізналося про пожежу в моїй квартирі та про батькового брата, який ще за часів радянської влади сховався на Балканах. Дивне рішення, звичайно, але нехай. Я вирішив, що лотерея — більш гуманно, тому натиснув трійку”. Одразу ж почув приємний жіночий голос, який завірів, що про результати замовлення мені повідомлять додатково.

Не пройшло й п'яти хвилин, як телефон збагатився вхідним повідомленням: “Очікуйте на замовлення №1778”. Ага, але ж як можна виграти в лотереї, якщо не купувати білет? Отже, не можна. Тому я зі спокійною душею заснув.

На ранок я прокинувся та почув звуки готування сніданку на кухні, певно, що Петро вже встав. Я пішов на звук.

- О, привіт. Яечню будеш?
- Так, давай, - без особливої втіхи сказав я.
- До речі, Ігоре, у мене є для тебе сюрприз. Я купив тобі 3 лотерейних білета, а може щось зіграє?

Оце тобі на! Тільки-но я замовив перемогу, як телефон дав мені шанс. Не думаю, що два збіги бувають випадковими. Один — випадковість, два — послідовність, а три — вже система. Я методично почав монеткою стирати покриття, яке мало б відділяти мене від грошей.

Перша картка не перемогла, як і друга. Але як тільки я почав возити копійкою по третій, то я відчув легку вібрацію в кишені, але не звернув ніякої уваги, певно, що черговий спам про новий рингтон чи збільшення пеніса.

Ця картка була виграшною. Сума виграшу мене збентежила, але й порадувала вдосталь. Три мільйони гривень. Це так мені підняло настрій, що я й не помітив одразу назву компанії, яка провела лотерею. Краще б я і не бачив цього, там фігурувала доволі знайома назва Міністерства, у якому я вчора бував. Я одразу ж спитав Петра про людину, яка продала йому квитки.

- Невисокий та сивий чоловічок, з вусами та доволі спокійним голосом, від якого мене тягнуло до сну, - з опису випливало, що Петро зустрів Михайла із МАЗу, того самого чоловіка, який допомагав мені знайти вихід з Міністерства. - Він сказав, що треба прийти на Мельникова у разі перемоги. Це біля Лук'янівки, тут хвилин тридцять пішки.

Ми поснідали, Петро ще раз привітав мене з виграшем. Я пообіцяв проставитись. Як за новосілля, так і за квиток. Зараз мені стане у нагоді будь-яка квартира. Заберу гроші, куплю газету та пошукаю оголошення.

Тут і справді близько. За півгодини я вже проходив повз Лук'янівське метро. Зненацька прямо на мене рушили дві фігури від кіоску преси. На щасть, а може й на жаль, то були два міліціонери. Вони делікатно поцікавились моєю персоною та привітним словом попрохали дозволити їм подивитись на мої документи.

Як можна бути таким дурним? Я ж залишив свої документи вдома у Петра! Про це я з радістю повідомив людям у формі. Вони знову посміхнулися та вдарили мене кийком по голові. Я втратив свідомість.

Прокинувся я у незнайомій кімнаті, хоча здогадатись яке призначення кімнати було легко. На вірний шлях думок навели решітки на вікні та дверях. На мене суворим поглядом дивився майор МВС України. Його очі не передбачали нічого доброго, а живіт ледь влазив за стіл.

Він сидів та палив дешеву цигарку. Побачивши, що я прокинувся, він встав та підійшов до мене. Рішучим рухом відкрив двері та відступив убік, випускаючи. Я вже вирішив, що він мене відпускає, але наручники на моїх руках свідчили про протилежне.

Присівши на похилий дерев'яний стілець, який витримував сидниці різної маси та величини ще за часів

Ілліча (не важливо якого).

- Отже, Ви знаєте причину того, чого Ви зараз у відділку?
- Це через те, що я забув документи? - зробив припущення я. Звичайно, як я міг забути паспорт, без нього я б і не зміг забрати виграш, але про це я не подумав.
- Людей не б'ють кийком по голові через те, що вони не носять з собою посвідчення особи, - сказав майор. - Тут справа в іншому. Три людини вбито, п'ятеро зникло без вісті, скоріше за все й вони мертві, а Ви якомога більше підійшли під опис свідків. Подивіться на фоторобот.

Я подивися на папірець. Дійсно, обличчя на ньому дуже було схоже на мене, на мене з зайвими шрамами, кілограмами та люттю в очах. Про це я повідомив майору, який погодився, що все ж я не дуже-то й схожий на людину з фото та запропонував продовжити бесіду з різних сторін грат.

Ну як можна не погодитись з людиною, якщо у неї є зброя? Але я скористався правом на дзвінок та попросив Петра взяти мій паспорт. Він його приніс через годину, а вже за дві ми отримували виграш.

Ну який ж з мене Ноперін Сергій, якого вони шукали? Ось же він, стоїть біля стіни будинку та посміхається. В руках він тримав ніж. Трошки дивно бачити людину, яка схожа на тебе і хоче тебе вбити.

Потужні ноги, швидкість рішення та сильні легені — всього цього не було у моєму арсеналі. Тому я просто вдарив нападника по обличчю кулаком. Петро, звичайно, допоміг мені. Ми викликали міліцію, яка приїхали досить швидко, що доволі незвично. З нарядом був і сам майор, який щиро подякував мені за допомогу.

Раптово в кишені я відчув вібрацію. Діставши телефон, я побачив ще незнайомий, але дуже рідний номер Каті. Вона запрошувала мене на прогулянку, а я й не знайшов жодної причини відмовитись.

Ми йшли повз пенсіонерів, які сиділи у сквері та пліткували. Хтозна, можливо я тепер став “наркоманом”, а Катя - “розфуфреною мимрою”, а може нас назвали й дуже привабливою парою, коли я був з нею — мені було байдуже. Байдуже було й те, що знову довелося платити велику та страшну ціну, хоча ціна за знайомство з Катрусею була більша, але мені було байдуже. Вона притиснулася до мене та запропонувала приїхати до неї, адже я їй розповів по своє горе.

- Ігоре, давай не будемо набридати твоєму другові, переїжджай до мене.
- Катю, я з радістю, але треба спитати у нього, все ж він мені допоміг, я зараз йому подзвоню, - сказав я, цілуючи Катю та набираючи номер Петра.

Він був не проти, а ще й прозоро та відверто

побажав успіхів у виробництві “маленьких ігорчиків”.
Петра не зміниш.

А вночі ми з Катєю дійсно поширювали популяцію. Ми пізнали одне одного набагато ближче. Дивлячись на посмішку Каті, я бачив, що їй сподобалося, ліпшого компліменту не можна й придумати.

Треба сказати, що й Катя була неперевершеною. Ми лежали та дивилися на стелю. На стелі були зірки, набравшись світла за день, вони освітлювали нічну кімнату. Я задумався над усім цим та не почув пропозиції з'їсти яєчні на сніданок. Дівчині довелося знову мене спитати, аж доки я не почув та не погодився.

Спершу Катя пішла у душ, а я дістав телефон та набрав вже звичний номер.

Але тепер не було автоматичної відповіді, після кількох гудків слухавку з того боку підняли та я почув голос, від якого стало зле. Це був Земій.

— Вітаю, Ігоре. Хочу привітати та сказати, що твій випробувальний термін скоротився, а отже ти його вже пройшов. Чекаю на тебе за годину у Міністерстві, адреса лежить в твоїй кишені. Не перестарайся з перцем, краще недодати його до яєчні. До зустрічі, - він не дав мені сказати ані слова, монологом почав, монологом закінчив.

Мені знову стало зле. Я ніколи не був

прихильником містифікацій та чогось паранормального, не вірю я, що можна дізнатися про гастрит та хворе коліно прабабки людини, лише змахнувши рукою та витріщивши очі. Хоча поведінка та слова Земія ламали моє уявлення про паранормальне. Як він дізнався про яєчню? Звичайно, це міг бути просто збіг обставин. Але я знаю, що ніякої адреси бути не може, в цьому Земій помилився. Зрештою, я вирішив перевірити кишені. Перші дві були порожніми, тоді я засунув руку в кишеню, в яку я вчора поклав гроші з Міністерства. Грошей не було — замість них рука намацала записку, на якій красивим почерком було написано: “Вітаю, Ігоре, з тим, що Ви пройшли випробувальний термін в Міністерстві Астрального Зв’язку. Він мав тривати місяць, але за певних обставин Ви пройшли його раніше. Чекаємо вас за годину у МАЗ за адресою: місто Київ, перетин вулиць Артема та Некрасівської. Вас зустріне Михайло Іванович Арчвайлін. Пеклюк Земій Тимофійович.”. Запах свіженької яєчни повернув мене до реальності.

Яйця були смачні, перцю я вирішив не додавати зовсім. Може й забув, адже думки були зайняті загадковою запискою від Земія (його прізвище — Пеклюк, символічно), а може вирішив дослухатись його поради, не знаю. Сказавши Каті, що йду на зустріч з приводу роботи, я вийшов із дому. Згідно карти, йти

не так далеко.

Вже за 20 хвилин я був на місті. Невисока та сіра будівля притягувала мене своїми красивими колонами. До назначеної зустрічі було хвилин п'ять, але й Михайло був на місті. Він привітався зі мною та повів за будинок, на двір. Ми зайшли у перші ж двері, й тоді мені Михайло загадав цікаву задачу із загадковою посмішкою. Суть була в наступному. Ми маємо дві прямі, які одночасно перпендикулярні площині, але між собою вони не паралельні. Михайло спитав при яких умовах це можливо. Коли я почав думати, Арчвайлін пальцями вистукував дивну комбінацію на пульті керування ліфтом. Я не одразу помітив як ми рушили, при цьому ліфт рухався явно не вертикально. Може мені так здалося, але ми їхали по діагоналі у самісінький низ.

- Астрал? - запитав я
- Що саме Ви маєте на увазі? - у свою чергу поцікавився Михайло.
- Ну, одна лінія перетинає площину в реальному світі, а інша — в Астралі.
- Скоріше сказати “через Астрал”, - посміхнувся мій співрозмовник. - Браво, Ви відповіли вірно.
- А можна спитати чого мій випробувальний термін настільки швидко закінчився? - я поцікавився, подивившись на свого співрозмовника.
- Невідкладні справи та надзвичайна ситуація.

Земій після дзвінка відправився до Астралу, сталося справжнє лихо, адже баланс між хиткими матеріями порушився, відкриваючи шлях злу, що може призвести до знищення усього сушого та буденного. Вікно між астральними рівнями відкрито, Манкубус звільнився від полону. Це може стати повною поразкою живого.

- Хто такий Манкубус? -спитав я.
- Манкубус, або Манкуб — це істота, що випромінює зло та ненависть до усього, що має інтелект, - відповів Михайло із серйозним обличчям. - Воно харчується страхом та відчуттям безнадії.
- Як та чого він опинився в Астралі?
- Справа в тому, що Земій власноруч загнав його більше трьохсот років тому. Він дізнався, що незабаром Манкуб може втекти та відправився на битву з ним, наказавши мені проінструктувати Вас, - голос Михайла водночас випромінював спокій та занепокоєння. - Пам'ятайте головне правило, що ні в якому разі не можна забувати, що Ви знаходитесь у Астралі. Також слід пам'ятати, що Сектор 7 — найнебезпечніше місце, нікуди не відходьте від мене, аби туди не потрапити. І головне: за жодних обставин не читайте те, що написано на воротах, які ведуть до Астралу.

- Але ж випробувальний термін, Земій Тимофійович сказав, що він буде тривати цілий місяць, - спитав я. - Чому ж мені дозволено зайти до Астралу?

Скажу чесно, я дійсно хвилювався. Увійти до паралельного виміру чи до Астралу — це не сісти на іншу маршрутку, це рішення куди більш серйозне. Почувши від Арчвайліна, що Земій знав заздалегідь, що я спокійно пройду співбесіду, я не на жарт захвилювався. Це доволі чітко показало причину того, що він вирішив скоротити термін. Що ж, нехай. Але наразі впливає питання щодо цієї загадкової істоти. Хто чи що вона, та істота?

В молоді роки я грав у DOOM, пам'ятаю, що там була така істота. Але яке відношення вона має до цього астрального втікача? Не думаю, що пряме, скоріше, що це просто збіг обставин, а не відлуння гри. Там було Пекло, тут — Астрал. Це різні речі, здається.

Я йшов, а мої думки танцювали величний танок у голові, то одна думка, то інша робила ювелірне па та ставила свою тендітну ногу назад до мозку. Я не одразу помітив, що Михайло спинився перед високими залізними воротами із дивними написами, які я розібрати не міг, хоча моя тітка Галя була лікарем та дуже любила дарувати в дитинстві мені листівки, які сама купляла в кіоску преси під нашим будинком та підписувала, прямо перед святом.

Це були ворота в Астрал. Вони не повинні бути золотими чи срібними з головами, що прикрашають списи мінотаврів-охоронців. Так мені сказав Михайло. Що ж, кожна теорія та правда має своє законне право на існування. Ворота почали повільно відчинятися, передаючи нашу увагу тому, що було за ними. А за ними було куди цікавіше.

Що відчуває людина, коли покидає світ, у якому її звичне “Я” було зв’язано нерозривною ланкою з “Я” незвичним? Той світ, де вона щодня дихала, їла, спала, кохала та жила? Я відчував легке почуття голоду.

Із приємним та теплим почуттям я згадував ту яєчню, що зранку мені приготувала Катя, саму Катю, нашу ніч. Від солодких думок мене відволік кашель позаду мене.

Михайло стояв та очима показував мені, що я у своїх мріях зайшов за рамки дозволеного. Я не одразу зрозумів, що думки в Астралі приймають матеріальної форми і наша “бесіда про зірки на небі” ясною картиною могла б стати цікавою моєму супутнику, якби я продовжив думати далі.

Краще не думати. Так, коли ти таке чуєш, то мимохідь починаєш думати, що не думати неможливо. Це як з виделками чи ножами: тільки-но сказали, що ніяких столових приборів ти не побачиш у своїх руках у якості приладу для годування та харчування, то й ти будеш хотіти користуватися тільки ними.

- Ми прийшли, - сказав Михайло Арчвайлін. На якусь мить мені здалося, що сам він став гарячим, а його шкіра стала жовтою, але то було лише секундне марення.
- Куди ми прийшли? - в свою чергу не міг не запитати я.

- Телепорт, наразі нам туди. Я йду першим.
Дорахуйте до п'яти та стрибайте у дірку! - з цими словами мій провідник у світі Астралу стрибнув у невідому безкінечність. Настала й моя черга. Я порахував до п'яти та стрибнув. Мене оточило рожево-зелене саяво.

* * *

Спочатку я подумав, що я залишився у цьому незвичному та загадковому місці сам. Але пара червоних очей свідчила про те, що я помилився. Із темряви на мене дивилася чудасія дивного розміру, а її погляд натякав на те, що я доволі вдало буду пасувати вечірній трапезі. Хоча Астрал й такий, що ніколи не зрозумієш, коли треба снідати, а коли — вечеряти. Але істоті хотілося їсти, а більш вдалої кандидатури вона не знайшла.

Спочатку було цікаво побачити, що саме збирається тварюка відгризти мені першим, але потім я вирішив залишити це питання без відповіді. Тварюка була проти цього, але хто її буде питати? Я побіг. Звісно, якщо в тебе чотири лапи, а пересуваєшся ти стрибками, то наздогнати здобич може завадити лише зброя.

Я отямився, коли побачив Земія. Він тримав в руках щось, віддалено схоже на суміш

дробовика та кулемета.

- Небезпечно подорожувати Астралом без нагляду, Ігоре, - сказав він зі спокоєм в одному оці та великим занепокоєнням в іншому. - Ви не забилися?
- Та ні, я просто стрибнув в телепорт за Михайлом, де він?
- Я тут, все нормально. Перевірку пройдено вдало.

Що Арчвайлін вміє, так це несподівано почати говорити, причому з таких місць, де ви більше б очікували побачити слона, який цілує жирафу, а не цього сивого чоловіка із мудрим далекоглядним поглядом.

Я відразу ж знову злякався. Це насмішило співробітників Міністерства, а Земій Пеклюк запропонував мені пройти далі.

Казна-звідки з'явилися три стільці. Я вже перестав дивуватися тим, чого пояснити моя психіка не могла, до яких би вмовлянь я б не вдавався. Відчуваю, що це не остання річ, яка мене збентежить в цьому загадковому місці, яке з усіх боків оточував дим різних кольорів.

Кажуть, що нема диму без вогню, але наразі я бачив як мінімум 4 докази протилежного. Ніде не було видно ані фіолетового, ані жовтого чи червоно-синього полум'я. Уважно спостерігаючи за димом, я й не

помітив, що за мною теж уважно спостерігають.

Земій прокашлявся та вирішив поцікавитись. Не думаю, що то була проста людська, якщо таке слово можна застосувати до астральників, цікавість. Скоріше він хотів упевнитись, що я знаю про Астрал на рівні студента-трієчника.

- Ігоре, як справи з пізнанням того, що являє собою Астрал? Арчвайлін тобі розповів три правила Астрального Світу Підсвідомості?
- Так розповів, доволі чітко. В принципі, я зрозумів.
- Добре, я розповім, - почав Земій як справжній професор, який вирішив проігнорувати мою відповідь — Перше правило — ніколи та за жодних обставин не забувай, що ти в Астралі, якою б не була ця уявна реальність. Друге правило — ніколи не оглядайся назад у Сьомому Секторі, якщо навіть чуєш своє ім'я знайомим голосом, особливо, якщо ти там один. І третє правило, найголовніше. Ніколи не намагайся перекласти чи прочитати темне закляття на головних воротах до Астралу. Це може призвести до гибелі не тільки нашого Всесвіту, а й інших світів.
- Але як слідувати цим правилам, особливо — останньому та передостанньому?
- Цікаве питання, - вступив у розмову Михайло. -

Уявіть собі кульку. З неї поступово виходить повітря, так і має бути. Кулька — наш Всесвіт. Якщо її надуті, а всі ми знаємо, що кожна жива істота надуває кільку та кожна — випускає повітря з неї. Якщо постійно надувати її, то вона рано чи пізно вибухне. Для того, що це не сталося, в кожному світі є свої захисники. На вашій планеті ними були атланти та Колос Родоський. Але Колоса було вбито під час вторгнення варварів. Тоді захист Землі ліг на плечі Атлантів. В нашому Астральному світі захищає таке створіння, що будь-яка істота не буде при здоровому глузді читати написи на воротах, аби не зустрітися з ним.

Цікаві історії розповіли мені, могло б стати прибутковим сюжетом для будь-якого фантаста. Я бачив напис для мешканців Землі. Зі сторони Астралу був свій напис, ще більш загадковий.

Трошки згодом Земій встав та очима запропонував нам з Михайлом повторити його дію. Ми погодились рухатися далі. Біля одного повороту горів червоний вогник. Я так і не зрозумів, як я дізнався в суцільному тумані, що перед нами поворот, а за рогом вже майоріли ворота. Арчвайлін сказав, що йому треба туди та залишив нас із Земієм удвох. Я не міг не запитати про таємничу істоту, на яку полював мій начальник.

Виявилося, що приблизно сімсот років тому, коли сам Земій лише починав свій кар'єрний шлях через кабінети Міністерства Астрального Зв'язку, стався страшний випадок: Верховного Стража Астралу було вбито на теренах сьогоденної Італії, точніше астральної проекції її координат на місцевості.

Тоді всьому виною стала істота, яка продерлась крізь неймовірні пастки, що розставляв Те Ру Ген особисто. Те Ру Ген був великим знавцем філософського буття Астральних Течій, він був неймовірної сили духу та розуму, але програв битву. Він не впорався зі своєю місією та загинув, навіки розчинившись в тумані астральної димки.

Земій ж, натомість, переміг лихо, що втілювало і уособлювало зло тих часів. Здавалося, що Манкуб переможений і ніколи не покине Сьомий Сектор, але не склалося.

Головний, саме так його декілька разів назвав Михайло, тяжко зітхнув та зупинився перед великою стіною, червоні цеглинки якої виблискували, сміючись над тими, хто до них завітав. Їм були байдужі статуси, вони просто раділи тому, що їх доля склалася куди більш вдало, ніж у того, хто вирішив скористатися правом побачити коридор, який приховували ледь-ледь помітні двері на цій стіні.

Земій знову зітхнув та відкрив двері, які вели у найстрашніше місце всього Астралу: у Сектор 7.

В думках я повернувся у минуле та згадав свої дитячі роки. Кажуть, що перед смертю людина проживає все своє життя за одну мить. Хтозна, можливо, люди мають рацію. Але я бачив своє дитинство досить довго, неначе у невагомості розглядаючи себе за зошитом для малювання.

Тут мені п'ять років, я добре пам'ятав цей день. Тоді я дізнався, що мій брат помер у лікарні. Я ніколи не знав причину смерті свого старшого брата, спортсмена та активіста. Батьки завжди приховували це. Можливо зараз я міг знайти відповідь.

Я м'яко полетів по повітрю, допомагаючи собі руками, неначе плавав у воді. Я подивися малюнок, який малював хлопчик, який безсумнівно був мною. На малюнку було дерево. Дивні кольори листя та стовбуру не дали мені одразу захопити свої очі чимось іншим, наприклад — календарем на 1989 рік. Фіолетове листя можна списати на своє бачення осені за вікном, але рожевого стовбура я ніколи не бачив. Тим паче, я такого не малював. Яким би схожим це не було на моє дитинство, це було щось інше.

Хлопчик повільно підняв очі та подивився саме на мене. Щось в його очах мене налякало, так само, як і налякався він, коли побачив, що під його стелею в повітрі висить людина, яка дуже схожа на нього. Але цей переляк не йде ні у яке порівняння з тим, який я

отримав, подивившись у вікно.

За вікном стояла весна. Квітки, метелики, пташки. Світлу картину незайманої природи псував Земій, наміри якого явно нічого гарного не обіцяли.

Земій повільно розкрив сумку, дістав звідти білий халат, який одягнув під куртку специфічного зеленого кольору. У такому вигляді він підійшов до входу в наш під'їзд. За хвилину роздався дзвінок.

Коли відчинилися двері, я почув до болю знайомий голос, який із сумом повідомив тому, хто наважився відкрити двері страшну новину про смерть мого брата.

Я вирішив особисто подивитися на гостя та переплив до входу. Наш гість закінчив монолог та збирався залишати квартиру, але побачив мене та багатозначно підморгнув, жестом показуючи, що мені слід йти за ним.

У світі, де за тобою бігають зубасті чудасії, думка поєднується із розумом, а за допомогою телепорта можна перенестись у інше невідоме місце дивуватися вже пізно.

Зараз Астрал нагадував мені безкрайні космічні простори. Такі ж таємні. Загадкові, близькі та далекі одночасно. Життя тут схоже на равлика: воно повзе, потихеньку залишаючи слиз своїх дій. Деякі сліди ми бачимо, деякі ж зможемо побачити лише за участі нашої уяви. Моя уява мені непрозоро натякала, що наразі відбувається не дуже добрі та зрозумілі речі.

Я підлетів до Пеклюка та став на ноги. Він мені привітно посміхнувся та сказав, що зараз ми відправимося у подорож стежками минулого.

- Ти ж хочеш знати долю свого брата, Ігоре? - спитав він?
- Звична річ, хоча зараз мені трошки зле від всього, що відбувається.
- Таке буває, нічого страшного. Поїхали!

З цими словами він поклав мені руку на плече та все навколо почало набирати оберти, аж доки дерева, квітки та метеликами з пташками не перетворилися на метро.

Хто читав, а хто дивився у чорні краєвиди за вікнами, ніби намагаючись себе загіпнотизувати. Все йшло тихо та спокійно, як і мало бути в метро. На одній з газет я побачив, що наразі був 1984 рік, рік мого народження.

І тут я його побачив. Він стояв та ігнорував напис, який забороняв притулятися до розсувних дверей. Його право. Раптово, якщо можна назвати раптовим зупинку потяга після оголошення станції по гучномовцю, потяг зупинився, а двері впустили у мікросвіт вагону тих, хто вирішив втекти від клопітливого світу заводу “Більшовик”.

Інші люди, в свою чергу, звільнили місце в вагоні, шукаючи відповідей та питань. Разом з людьми зайшов і Земій. Він виглядав так само, як і в нашу першу зустріч. Так, для астрального світу це доволі

недивно, тому мене не здивував той факт, що Земій підійшов до мого брата.

Я намагався почути слова, які казав Земій Максиму, моему брату. На жаль, я не почув усі слова, але Максим погодився.

- Я запропонував йому те саме, що й тобі за стільки років. Ми стежили за ним так само, як і за тобою. Не нав'язливо так стежили, скоріше — спостерігали, - почув я у вуха голос Земія. - Він погодився спокійно та легко, ходімо, я покажу що було далі.

Знову нас охопили іскри різноманітного кольору та ми перенеслися у якусь покинуту будівлю. Я побачив Максима, його вигляд був доволі стривожений, а я не одразу зрозумів причини його занепокоєння, аж доки не помітив кілька трупів навколо брата.

Я було б подумав, що це він вбив цих людей, аж доки мою увагу не привернуло те, що змусило кардинально змінити своє перше рішення.

Трохи осторонь, стояла одна з найбільш огидних істот, які довелося бачити мені. Вона переминалась з однієї великою жовтої ноги на іншу,. Маленька голова із жовтими зубами, які наче леза могли розірвати навіть найбільш міцну матерію. Зелені очі випромінювали лютя до всього живого та того, що колись було живим.

Величезне пузо виблискувало та доповнювало

весь комплект. Так, він був схожий на того манкуба, якого я бачив у грі, але цей був справжнім та більш жахливим.

Він розривав повітря гучним ревом. Щось мені підказало, що саме ця істота була винна у такій великій кількості трупів. Можливо, на це натякала людина, яку він тримав у лапах, а може й моя природна кмітливість. Манкуб розкрив рот та почав втягувати життєву силу, так здалося на перший погляд. Так здалося і на другий погляд, істота явно з'їдала душу бідолахи, викинувши бездиханне тіло без жодних ознак життя.

Тоді він повільно повернувся та рушив на мого брата. Пістолет, який Максим тримав у руці, виявився не дуже вдалою зброєю проти Тварюки. Так ось що сталося насправді! Найбільше питання мого дитинства знайшло собі відповідь. І тоді я повернувся у свідоме життя.

* * *

Повертатися із минулого неприємно, перші секунди я не міг зорієнтуватися у просторі. Земій сидів за столом, але зараз вже не посміхався.

- Не слід було заводити тебе туди так рано, Ігоре, - сказав він. — Хоча я хотів, щоб ти знав правду про свого брата. Він був моїм учнем, як і ти. І його було вбито. Мені шкода, що ти дізнався це саме так. Але тепер я знаю, що ти готовий. Коли не знаєш, що казати, то краще

продовжувати слухати чи робити вигляд, що слухаєш.

Я вирішив зробити вигляд, що уважно слухаю, а це допомогло мені ретельно розставляти книжки розуму по полицях свідомості.

Довго мені цього робити не довелося, адже власник кабінету підійшов до шафи. Раніше за нею була стіна, але тепер тут був портал. Земій жестом показав слідувати за ним та зайшов. Я почекав кілька секунд та рушив за ним. в

Ми опинилися у невеличкій кімнаті з високими стелями. Багато різноманітної зброї було у ній: й кулемети, й дробовики з футуристичними пістолетами. Земій дав мені один з таких пістолетів та дробовик.

відправимось у подорож стежками минулого.

- Бери цей пістолет, він стріляє не патронами, а енергією, врахуй це, Ігоре, - сказав Земій - Сподіваюся, що ти вмієш цим користуватись.
- Я теж сподіваюся, Земій Тимофійович, - сказав я та чекав на подальші інструкції

Але їх не було, начальник просто підійшов до єдиного вільного від стендів зі зброєю місця та натиснув на третю брилу зліва у верхньому ряду.

Знову відкрився портал, знову Земій стрибнув першим, а я — за ним. Побачене після виходу з телепорту не викликало оптимізму

- Ми у Сьомому Секторі, - сказав Головний, але це й так було очевидно.

Як може виглядати пекло? Звичайно, що з філософської точки зору можна сказати, що пекло — річ суто суб'єктивна. Для одних людей пеклом є ранок понеділка, для інших — їхнє життя. Але наразі я бачив щось таке, що найбільше схоже на описи пекла, яким його хотів бачити Данте, хіба що не було так гаряче. Але атмосфера була доволі гнітючою.

Обшарпані стіни, підвішені трупи, та віддалені крики загублених душ доповнювали картину буття. Саме повітря тут було коричнево-червоним, наповнюючи картину суцільного смутку. Десь було чутно крики тварюки, яку ми й шукали. Я подивився на Земія, бо хотів його щось запитати, але не побачив Головного. Тоді мені стало дійсно лячно.

Діставши з-за спини пістолет, я повільно почав рухатись на звук. Дійти одразу мені завадило щось велике та летюче. На мене дивилася коричнева макітра, яка роззявила великий рот. Я вже хотів було вистрілити, але на секунду зупинився. У цей же момент з макітри вилетів великий череп, який вдарив мене у груди. Від несподіванки та удару я відлетів назад та впав. Череп почав сміятися наді мною, так здавалося. Цей момент допоміг мені. Я схопив дробовик, що висів на спині та влучним пострілом розірвав череп на маленькі шматочки. Ця сама доля чекала й на наступний череп, який вилітав із нутрощів огидної

макітри.

Добре, що я недалеко відкинув пістолет. Схопивши його, я вбив як істоту, так ще й декілька черепів.

Я не знаю де я навчився стріляти, адже зброю до цього часу жодного разу не тримав. І тут я побачив Манкуба. Він кричав та насолоджувався тим, що до мого приходу не було нічого того, від чого можна отримати незадоволення. Але тепер прийшов хтось із почуттями та душею, що не могло не засмутити цю жирну істоту. Він повернувся до мене, пробулькав щось незрозуміле та вистрілив.

Минулий раз, коли я бачив смерть брата, у Манкуба були руки. Роки змінили його життя, певно. Я не одразу помітив, що не зробив нічого, щоб сховатися від подарунка істоти, але мені пощастило зрозуміти це вчасно. Наступного разу треба бути більш уважним.

Перечекавши декілька пострілів істоти, я теж вирішив показати, що маю зброю. Вибігши на невеличкий майданчик, я почав стріляти. Манкубу це не сподобалося, та й не думаю, що комусь до вподоби буде досвід отримання у пузо енергетичних розрядів з футуристичного пістолета.

Я затискав курок до тих пір, доки пістолет зовсім не перегрівся, а енергію всередині було не вичерпано. Манкуб теж зрозумів, що в мене нема патронів, але зробити щось він не зміг, адже вже майже помер. Якась невідома сила змусила мене підійти до істоти.

Манкубус лежав та ледь подавав ознаки того, що життя ще не покинуло його. Він підняв голову та сказав фразу, яка засіла в моїй голові: “Рятуй себе, не слухай Земія”. Після цього він помер.

Я йшов по вулиці та думав про те, що сталося. Земій дав мені зброю, ми разом відправились до Сектору, він раптово зник, а Манкуб, якого я вбив, перед смертю сказав не слухати Земія. Той самий Манкуб, що вбив мого брата. Після його смерті я побачив телепорт, який вивів мене у Голосіївському лісі. Мені потрібна пауза. Я вирішив завітати до Каті.

Катя була вдома і дуже зраділа, що прийшов саме я. Я вирішив, що більше не хочу зв'язуватись з Астралом, але для цього необхідно повернути їм телефон, від якого залишилися суперечливі спогади.

Я взяв телефон та сказав Каті, що незабаром повернусь. Перед Міністерством, де б воно не було, я хотів зайти до Петра.

Двері його квартири були відчинені. Це мене трошки схвилювало. Я обережно відчинив їх ширше та зайшов в середину. Але опинитися у квартирі свого друга мені не пощастило. Я одразу пізнав цей хол. Це було Міністерство Астрального Зв'язку. Пташка сама залетіла у клітку. Я впевненою ходою пішов до кабінету Земія Тимофійовича, Головного.

Він був на місці, дивився за краєвидами Києва через вікно. Я прокашлявся з тією метою, що хотів звернути увагу Земія до себе, але цього можна було й не робити, адже на мене він і чекав.

Рукою Земій показав мені на стіл, а сам

розвернувся на стільці та сказав:

- Чому ти вирішив від нас піти, Ігоре?
- Я не сказав би, що ця робота досить вдало вписується у моє бачення ідеального життя
- Ясно, - сказав Земій тихим голосом. - Але ми вимушені забрати все те, що надали тобі. Гроші можеш не повертати, то не важливо для нас.
- Я все зрозумів, тримайте телефон, - сказав я та простягнув руку з девайсом.
- Це не все, далеко не все. Але про це ми попіклувалися, - відповів Головний та загадково посміхнувся. - Ти ж здогадався назавжди попрощатися з тією дівчиною?
- Як це “назавжди”? - я аж підскочив.
- За все в житті треба платити, Ігоре, - цю фразу я вже чув раніше.

Мене кинуло у холодний піт. Я хотів схопити будь-що зі столу та кинути у Земію, що я, власне, і зробив. Попільничка би влучила у голову начальника, якби він раптово не зник. Я швидко озирнувся та побачив Земію, вигляд якого не міг принести багато хорошого.

Тоді я згадав останні слова Манкуба у Секторі 7. Земій це помітив, певно, що він вмів читати думки, чи він просто гарно розбирається в психології. Мені вистачило миті, яку витратив Головний для розуміння того, що я щось згадав. За цю мить я втік.

Я біг по лабіринту коридорів Міністерства.
Незліченні повороти та двері. Як можна втекти від того,
хто бачить крізь час та простір?

Одні двері доволі сильно відрізнялися від інших.
Я забіг туди та закрив їх доволі потужним механізмом.
Але він міг би захистити лише від фізичного втручання,
а чи міг би він завадити ментальному чи астральному?

Я почав озиратися. Це була бібліотека, а може й
архів. Машинально я підійшов до букви “М”. Там
лежало лише кілька тек, я взяв найбільшу. Там було
написано “Mancubus Zasendaks”. Чим не привід
відкрити її та почитати?

Текст, написаний там не міг мене не здивувати:
*“Mancubus Zasendaks, або Манкубус — це істота
перша рівня безпеки по класифікації Дорельні
Імернато. Вперше побачена в Астралі у 624 році.
Велика, але безпечна. Міф про небезпечність
Манкубуса почав нав’язливо з’являтися після
вбивства Те Ру Гена. Його вбивця списав все на
істоту, яку закрив у Сьомому Секторі. Офіційні
джерела цього стерті. Ім’я вбивці — Земій
Пеклюк”*

Я перечитав це ще раз, намагаючись усвідомити
щойно побачене.

- Давно треба було знищити цей Архів Правди, все
руки не доходили, - почув я голос Земія за
спиною.

Він стояв та дивився на мене. Здавалося, що нічого гарного з цього не буде. Я прикинув свої шанси пробігти повз Земія, але вони були примарними. Коли шанси примарні, вони все ж залишаються. Я спробував збити Головного з ніг, і мені це вдалося. Я знову біг по коридору цілковито невідомої мені будівлі. Десь мала бути зброя, без неї доволі важко боротися.

Я долетів до кабінету Земія та заскочив у шафу, чисто уявивши перед собою ту кімнату, у якій був напередодні.

І дійсно, мені вдалося опинитися в оточені стендів зі зброєю. Взявши собі перше, що потрапило до рук, я стрибнув назад, опинившись у тому самому кабінеті.

Земія на місці не було, це дало мені змогу трошки перевести дух та подивитися на те, що я прихопив з арсеналу астральників. Це був кулемет. Нехай вже буде так.

Я повільно відчинив двері та побачив, що на мене вже чекали. Тут був не тільки Земій, а ще й п'ятеро не дуже гарно налаштованих добродіїв.

Здаватися я не звик, тому скинув кулемет та вистрілив. Моїм супротивникам, хоча вони вже більше були ворогами для мене, це не сподобалось та вони почали стріляти у відповідь.

Дивна річ ця доля. Інколи вона ревниво

відвертається від тебе, але іноді допомагає. Інколи ж допомога така, що краще б її не було. Мені на плече опустилася рука, я обернувся та побачив Петра. Він явно був здивований побаченням.

- Заходжу я в квартиру, але замість шафи для одягу та домашніх капців побачив якийсь кабінет, - сказав він із занепокоєнням. - Ти щось можеш мені пояснити?
- Так можу, але трохи згодом. Бачиш, нас тут, трошки, вбити хочуть, - як доказ моїх слів біля нас щось розірвалося.

Петро вихопив з моїх рук зброю та рішуче направив її на ворогів. Він довго служив в армії, що-що, а стріляти він вмів. Як виявилось, що вбивати — теж.

Земієва свита все зменшувала чисельність. Що вже казати, Земій залишився сам. Йому явно не подобалось те, що він бачив. Ударною хвилиною нас відкинуло назад. Я майже одразу піднявся, на ноги, а ось Петро не квапився. Він майже не рухався, було видно, що кожен подих дається важко.

Кажуть, що у стані афекту людина може творити надприродні речі та неприродні дурощі. Я ж просто побіг на Земія, сподіваючись, що це мені допоможе. Принаймні, я стер посмішку переможця із нього.

Сталевими від люті руками я стискав йому шию. Земій швидко зрозумів це та почав робити те саме. Підлога під нами провалилася та ми почали падати у

прірву.

* * *

Вже вкотре я опинився в Астралі. Тепер це місце було набагато менш приємним, якщо Астрал взагалі можна назвати приємним місцем.

Земій не був вже схожий на себе, він став набагато більшим. Можна було назвати побачене втіленням усього Зла. Одним з його втілень. Величезні ноги, вкриті шипами тримали на собі велике демонічне тіло. Одна рука залишилася схожою на людську руку, а ось інша перетворилася на якусь зброю, призначення та функції якої я не хотів дізнаватися.

Я ніколи не вважав себе успішною людиною. На іспитах завжди діставалися дуже складні питання, часто не встигав на транспорт та ніколи не вигравав у лотерею. Але зараз мені пощастило. На будь-яку велику рибу можна знайти ще більшу рибину. Під рукою в мене лежало щось велике. Я машинально схопив це та натиснув на кнопку.

Зелений потік зніс Земія, яким би великим він не був. Тепер його не було. На тому місці, де щойно було Зло, зараз було майже порожньо. Лише щось схоже на людське тіло лежало на землі. Я впізнав Земія на рівні підсвідомості.

Переді мною постала нова задача: треба вибиратися нагору. Я очима почав шукати телепорт та знайшов його. Добре уявивши собі коридор, я опинився

там і одразу побіг до Петра. Але було вже надто пізно. Він був мертвий.

Взявши його на руки, я пішов до виходу, тим самим шляхом, яким вперше виходив з, тепер вже колишнього, Міністерства Астрального Зв'язку. Я вже майже дійшов до виходу, але зліва від себе почув кашель. На мене дивився Михайло Арчвайлін та посміхався.

КІНЕЦЬ

“4 дні з життя соціопата”

День перший

Сьогодні зранку я прокинувся. Ох, як мене тіпає від однієї думки, що сьогодні треба знову йти до доктора Крокета. Док — сивоволосий чоловік із величеньким пузом та огидним сірим костюмом.

Ось вже шість місяців я відвідую його, але бажання вбивати людей не зникає. Я заплющую очі, та замість того, щоб уявляти собі гори та ріки, як каже містер Крокет, уявляю собі Інтерстейт Стріт та сміттєві баки, повні трупів. Але здається, що я незабаром буду почуватися краще.

Люди — метушливі істоти, яким постійно потрібні час та гроші. За зайвий пенні вони ладні вдарити Вас лопатою та закопати. Люди — істоти інстинктів.

Я прокинувся не маючи мети та намірів. Сьогодні мав бути звичайний день, сірий та одноманітний. Зранку — новини, там на мене очікуватиме інформація про чергові вбивства та вибухи. А на сніданок - мелена кава та смачний тост. Все як завжди. Але цей ранок зіпсував телефонний дзвінок, який галасливим звуком тричі встромив мені в голову металевий штир.

“Пробачте, чи можу я поспілкуватися з Кейт

Паренгерд?” - спитав пронизливий бас, який раптом вирішив, що мені не однаково, чи знайде він якусь там Кейт, чи ні.

“Ні, я барвисто прошу вибачення, але тут такої нема, хіба що я про це не знаю. Ви за яким номером телефонуєте?”

“П’ять-п’ять-п’ять, - як же довго він вимовляв ці слова, якби ми сиділи поруч й нас не розділяв чудернацький винахід Белла, то я встромив йому в око срібну ручку, яку крутив в руках. - Сім-вісім, дев’ятнадцять”.

“Хм, ні, Ви помилися. Спробуйте знову, можливо щось і вийде”

“Добре, дякую” - відповів голос.

Дідько. Цей дзвінок змусив мене відлучитися від кави, та я не дізнався, хто стоїть за махінаціями при виробництві зимних капелюхів. Люди...

Вийшовши на вулицю, я першим ділом подивився, а чи нема нікого за спиною. Знаєте, параноя дається в знаки, що тут поробиш. Зсугулившись, я перебіг дорогу, поки блимав зелений чоловіг, оспівуючи свою лиху долю. На білборді, витріщивши очі, дивився кандидат на посаду мера нашого маленького містечка. Вся його політика полягала в тому, що він виливав щодня відро з лайном на конкурентів, але своїх ідей не висував. Це так типово для людей його статури та статусу. Я та люди. Всі ми —

пішаки в їх долонях. І добре, що голосувати я не ходжу, адже не довіряю нікому, окрім містера Крокета та Френкі Мальдахо, ввічливого вченого з Біолоджикал. Людині його статури не страшні ані тортури, ані ввічливі юристи, ані сплячі ті статисти. Ото я віршика придумав.

Ось вони, червоні двері, за якими двоповерхові сходи відділяють мене від чергового сеансу. Доктор не бере з мене грошей. Він каже, що мій випадок — унікальний, але він не вдавався в деталі. Я відчинив двері, але за столом не було усміхненого веселуна. Замість нього в кабінеті було декілька людей у поліцейській формі. Побачивши мене, один із правоохоронців підійшов та спитав, чи давно я знаю Крокета. Я відповів, що вже півроку.

“Тоді я буду вимушений Вас засмутити. Сьогодні зранку його було вбито. Чи були у нього вороги, не знаєте?”

“Я просто ходив до нього на прийом, я навіть не міг подумати, що комусь спаде на думку вбивати таку добру людину...” – тільки й знайшов, що відповісти я.

Полісмен Єнсі Тікелс дав мені свою візитівку та продовжив оглядати місце подій, а я понурою ходою пішов додому. Це був перший день.

День другий

Ніч не спав. Якійсь покидьки у сусідньому будинку всю ніч займалися розширенням популяції, а це було чутно і тут, за глухими стінами та зачиненими вікнами.

Знову ранок. Ще один сірий та однаковий. Попиваючи каву, я згадував вчорашній день. Все, що було. Від дивного дзвінка до смерті містера Крокета. Хто ж його вбив? Невже знайшовся один оскаженілий бовдур із тих пацієнтів, якими Крокет завжди пишався? Питання. Питання, що не мають відповідей. А може й мали. Я встав, повільно підійшов до телефону, підняв слухавку та хотів вже було зателефонувати Френкі, як почув голос, той самий голос, який вчора шукав жінку. “Ну то й що? З’явилася Кейт? Вона мені потрібна надтерміново”.

“Що? Як це?... Ви ж не дзвонили, як так вийшло?”

“Аж доки я не почую Кейт, я буду тобі дзвонити та робити все, щоб ти якомога швидше покликав її до слухавки, - сказав голос, та моторошно додав. - інакше, буде гірше”.

“Хто вона така? Я не знаю жодної Кейт!” - я ледь не зірвався на крик, але у відповідь почув лише короткі гудки.

Відбувається щось дивне, цей голос, цей

моторошний голос переслідує мене. Я згадав про візитівку, яку мені вчора дав Тікелс.

Людина, коли їй нікуди йти, вживає радикальних заходів. Інколи — це стрибок з даху, але іноді люди згадують про правоохоронців. Єнсі Тікелс, високий та спортивний полісмен розбирав свій трофейний пістолет, коли телефон на його столі заграв мелодію, яку неможливо переплутати ні з чим.

“Сержант Тікелс, чим можу допомогти?”

“Доброго дня, містере. Ви мені вчора дали свою візитівку після вбивства лікаря, і я гадаю, що я теж під загрозою,” - на одному диханні сказав я.

“Не хвилюйтесь, містере ...”

“Це не важливо, важливо те, що мені треба терміново з Вами зустрітись”.

“Добре, нема питань. Давайте я підійду до Голден Парку за 30 хвилин. Вас це влаштує?”

“Безперечно, дякую”.

Поговоривши з сержантом, я подумав, що тепер все мине, а можливо буде й краще, адже Крокет — не єдиний лікар в нашому місті. Неспішною ходою я направився до парку, по дорозі роздивляючись стіни будівель. Раптом мою увагу привернув кіоск із газетами. На одній із газет була фотографія молодої білявки. Не знаю чого, але я витратив гроші та придбав

газету. До зустрічі з полісменом було ще 10 хвилин, і я, ставши біля сірої стіни, почав читати.

“Вчора в лісі був знайдений труп молодої жінки. Згідно знайдених документів, які вона мала з собою, дівчина була професійною журналісткою, яка займалася останнім часом політичними розслідуваннями. Редакція газети виражає співчуття родичам та знайомим загиблою журналістки. Кейт Паренгерд буде вічно жити в наших серцях.”

Прочитавши абзац я випустив газету з рук. Я не міг отямитись. Тобто, та сама Кейт, яку шукає той тип — мертва? Як це можна усвідомити? Що це все означає? Я не знав. Знову маю питання без відповідей. Я й не помітив, як минув час. А сержанта ще не було. Стільниковим зв'язком я не користуюся, тому вимушений був підійти до таксофону. Дістав візитівку та набрав номер. На тому кінці слухавку взяли майже одразу. Але, то був не Єнсі. Мені відповіла жінка.

“Так?”

“Доброго дня, чи можу я поговорити з містером Тікелсом?”

“На жаль, це — неможливо. Сьогодні його вбили біля відділення. Вбивця втік”.

“Як? І його теж вбили?” - спитав я та відчув, що руки не слухаються та тремтять.

“Пробачте, містер? Що значить «і його»?”

“Розумієте, вчора вбили мого доктора, містер Тікелс дав мені свій номер. Я був вимушений з ним зустрітись та ми домовились зустрітись у парку о другій”

“Залишайтеся на місці, наша оперативна група доставить Вас сюди та Ви все розповісте.”

“Добре, буду чекати,” - відповів я.

Можливо, це — крок на зустріч спокійному життю. Не пройшло й п'яти хвилин, як оперативна група підійшла до мене та показала шлях до відділення. Вони мене завели до невеликою кімнати із сірими стінами та жовтою стелею. За хвилину зайшла молода та чорнява молодиця, років двадцяти п'яти.

“Доброго дня, я — лейтенант Кейт Паренгерд. Як я Вас можу називати?”

“Що Ви сказали? Кейт Паренгерд? Я сьогодні читав про журналістку з таким ім'ям, а ще... А ще мені два дні поспіль дзвонить якийсь тип та вимагає знайти йому Кейт Паренгерд.”

“Ви щось наплутали, я — єдина Кейт у сім'ї Паренгердів, а мої пращури приїхали сюди не так давно, тому тут щось не те.”

“Але ж дивіться, ось газета. Там написано про вбивство журналістки, яка займалася політичним розслідуванням,” - почав виправдовуватись я.

“Ем, Ви що, глузуєте з мене? В цій статті йдеться про

того хворого, якого лікар зачинив на сім днів у своєму винаході — “камері свідомості”, намагаючисьвилікувати його шизофренію. Вчора було 5 років, як той хворий загинув. Я була при цьому, тому добре пам’ятаю того хлопця. Щодо Вас, то йдіть собі та намагайтесь не дратувати мене часто, бо можу й в камеру посадити на ніч. Всього доброго”.

“Бувайте,” - вимовив я.

Я сидів на кухні та пив бренді. Намагаючись звести всю головоломку до купи, я не міг збагнути, що відбувається. Про всяк випадок я вимкнув телефон та ліг спати. Зранку обов’язково щось буде ясно. Якби ж я тільки знав, наскільки я був правий.

День третій

Прокинувся я від телефонного дзвінка. Дивно, я ж вимикав телефон. Я побачив, що телефон вимкнений, але як тоді він дзвонив. Нерішучим рухом я взяв слухавку для того, щоб почути до болі знайомий та лякаючий голос.

“Доброго дня, а Кейт можна?”

“Стривайте, давайте з’ясуємо деталі. Вам яка Кейт потрібна? Журналістка чи лейтенант поліції?”

“Ясна річ, що поліцейська. Вона — єдина Кейт Паренгерд в цьому місті, і вона мені потрібна.”

“Можна питання. Ви — той пацієнт, який лікувався у камері та загинув?”

“Так, і містер Крокет вже отримав за це.”

“Але як? Чого Ви його вбили? Та й як, Ви ж — привид?”

“Ні, я не привид, я стою одразу за твоєю спиною,” — я озирнувся та на якусь мить побачив бородатого невисокого чоловіка з ножом у лівій руці. — “То як тобі?”

“Що то було?”

“То був я, і якщо ти не допоможеш мені, то я почну вбивати всіх, з ким ти спілкуєшся. До речі, можеш не дзвонити своєму Френкі, бо мертві не балакають, вони — очікують.”

“Ах ти ж покидьок, ти його вбив!”

“Ні, не я. Його вбив електричний струм, я був лише провідником”

“Що тобі від мене треба?”

“Ти повинен подбати про мою зустріч із Кейт, більше — нічого,” - сказав привид.

“Але нащо вбивати?”

“Це весело та ніхто не осудить мертву особу”

“Я не можу повірити, що ти помер та спілкуєшся зі мною, це — неможливо”

“Так, я знаю. Тому за кілька секунд я прийду до тебе додому. Чекай на мене, я люблю зефір”.

Почулися короткі гудки, а одразу за ними — стукіт у двері. Я на ватних ногах підійшов та відчинив їх, впускаючи у свою оселі насправді страшного ворога, який не зупиниться, аж доки не досягне цілі.

“Привіт, чого такий похмурий? Привидів не бачив?”

Я вирішив промовчати та просто підійшов до слухавки, увімкнув її та набрав номер, на якому мала б бути Кейт. Як тільки на тому кінці почулося таке тендітне та лагідне “Алло”, мій гість різким стрибком підлетів до мене, три рази штрикнув ножем. Сповзаючи на підлогу, я помітив, як поступово він зникає у слухавці. Мене оточила темрява

День четвертий

Прокинувся я у лікарні. Наді мною стояла лейтенант Кейт Паренгерд. Вона мала стурбований вигляд. Біля неї із квітами стояв мій нічний жах — привид, який мене вбив. Побачивши, що я прокинувся, привид побіг за двері, а Кейт присіла на сусіднє ліжко та почала говорити.

Вона сказала, що я був першим, хто проходив курс інтенсивного лікування доктора Крокета, і цей експеримент був вдалим. Всі уявні паралелі були змодельовані, а я був під цілодобовим спостереженням. Мій гість — це чоловік Кейт, інженер, який допомагав Крокету створити проект, Френкі спонсорував його, а Єнсі Тікелс забезпечив цілодобову охорону. Це було неймовірно, це означає, що всі жахи позаду. До палати зайшов Френкі із букетом квітів, містер Тікелс та любий лікар Крокет. Всі посміхалися та раділи. Крокет спитав, чи можу я ходити. Я вирішив перевірити. Поставивши ноги на підлогу, я відчув, що так, можу. Параліч пройшов, я — повноцінна людина. Доктор жестом покликав мене за собою. Ми знайшли вільний кабінет, та Крокет запропонував мені сісти. Сам він почав ходити позаду мене.

“Знаєш, в чому особливість мого лікування?” - спитав Крокет, якого я тепер вважав найкращим ортопедом світу. - “Те, що я зміг змодельовати систему, у якій я був лише психіатром та лікував твою соціопатію. Цікавий

дослід, чи не так?”

“Приємно чути, але я думав, що до цього ніхто цей тест не проходив”

“Проходили, Джордж, проходили. І всі вижили. Але всі знають один мій маленький секрет, який знаєш і ти,” — з цими словами він встромив шприц в мою шию та силою натиснув на кнопку. Мене оточила темрява. Вдруге в житті я помер.

Анджей Макхаузер
“Службовий девайс”

Отпечатано в ЧП “Простобук”
www.mimolet.com

Заказ: 13-473709

Тираж: печатается по требованию

(с) А.Макхаузер, 2013
(с) Оформление. А.Макхаузер, 2013

ISBN_____

УДК_____

ББК_____